

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

70 let v Argentini

Leto LXXVII | 9. aprila 2018 - Buenos Aires, Argentina | Št. 5

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

ZAČETNA PRIREDITEV SLOVENSkih ŠOL

V soboto, 24. marca, smo v Slovenski hiši praznovali začetek osnovnih slovenskih šol v Buenos Airesu. Na praznik Marijinega oznanjenja je v cerkvi Marije Pomagaj ob 9.30 uri gospod Robert Brest daroval sv. mašo na čast Sv. Duhu, za božji blagoslov v novem šolskem letu. Najboljši učenci osmih razredov naših šol so nosili zastave. Petje so vodili otroci, ki so bili meseca januarja na počitniški koloniji v Córdobi pod vodstvom ge. Mirjam Mehle Javoršek.

Med berilom in evangelijem smo poslušali, kako je angel Gabrijel oznanil Mariji Jezusovo rojstvo. Med pridigo pa nas je g. Robert z zgodbo kralja, ki je obdaroval pridnega in vestnega tesarja spodbudil, da se moramo čim bolj potruditi, da se v tem šolskem letu dobro učimo in da se potrudimo in hodimo vsako nedeljo k sv. maši.

Prošnje so prebrali otroci iz San Martina. Med obhajilom pa je še prišel g. Franci Cukjati.

Po obhajilu smo vsi skupaj zapeli pesem „Jezus moj ljubim te“. Nato je duhovnik podelil blagoslov vsem učiteljem. Povedal je, da so med kolonijo v Córdobi igrali tombolo in nabrali denar za misijone v Zambiji, ki so ga že poslali patru Rozmanu.

Sledil je še blagoslov vseh otrok.

Po kratkem odmoru, med katerim so otroci tudi malo malicali, smo se zbrali v dvorani škofa Rožmana, kjer je vse zbrane pozdravil šolski referent g. Marcelo Brula. Sprejeli smo zastave in zapeli himni. Spomnil nas je, da letos praznujemo 70. obletnico prihoda naših prednikov v Argentino in naj ne pozabimo zakaj smo tukaj. Sledila je zahvala voditeljem kolonije v Córdobi in odhod zastav.

Potem se je pa zastor na odru odprl in nam je Balantičeva šola prikazala igro „Strahovi in pirati“. Najprej so zapeli in zaplesali najmlajši, potem pa so še vsi šolski otroci nastopili z veseljem razpoloženjem, s petjem, plesom in igranjem. Pirati so iskali zaklad kapitana na otoku kjer so bili strahovi. Zato pa so ujeli vnukinjo kapitana, Magdalenko. Končno so odkrili, da je zaklad kapitana bila vnukinja sama. Vsi skupaj so za konec zapeli pesem in tako tudi potrdili geslo, ki so ga napisali na programu „Najboljše bogastvo vsi odkrili smo, da z veseljem, z delom cilj dosežemo“

Predno smo odšli se je šolski referent zahvalil Balantičevi šoli, voditeljici, učiteljicam, režiserki Ivani Tekavec, staršem in še posebno otrokom.

Otroci so naš zaklad. S trudom vseh, naj se še dolga leta zbiramo za začetek osnovnih šol. Naj nam Bog in Marija pomagata, da bomo v verskem duhu ohranjali našo slovensko skupnost, da v njej otroci dobijo kulturo, družbo, tradicijo, zato jo želimo naprej podajati v bodoči rod.

Marjana Grabnar Petkovšek

Slike Lučka Oblak Čop

Slike Barbara Kržišnik

NOVO ŠOLSKO LETO NA SSTRMB

S prenovljenimi silami in v veselem vzdušju smo pričeli letošnje šolsko dobo na Slovenskem srednješolskem tečaju ravnatelja Marka Bajuka.

V soboto, 10. marca, se je vršil sprejemni izpit za vstopajoče osmošolce. Vsi, ki so se javili, so dobro opravili izpit in tako je vstopilo 14 osmošolcev v srednješolsko srenjo. Letos se nam je pridružila tudi ena dopisna dijakinja iz Junín de los Andes.

Vpisovanje novih dijakov ter ostalih, ki so prestopili v višje letnike se je vršilo 17. marca ob 16. uri v učilnicah srednješolskega tečaja. V navzočnosti razrednikov so prebrali napotke in pravila, katera bodo morali upoštevati skozi leto.

Letos se bo udeležilo tečaja 92 dijakov, med katerimi je 50 deklet in 42 fantov.

Po vpisovanju so se ves profesorski zbor, vsi dijaki ter nekateri starši zbrali v cerkvi Marije Pomagaj, kjer se je darovala začetna sveta maša. Daroval jo je g. župnik, Franci Cukjati, ki je poudaril naj se dijaki ne učijo z namenom, da bi dobili dobre ocene. Temveč naj bi se potrudili, da bi z lastno sposobnostjo ter odgovorno opravili vse vaje in naloge in tako poglobili svoje znanje.

Med mašo nas je lepo presenetilo petje dija-

kov petega letnika, bodočih abiturientov Rasti XLVII, ki so v spremstvu bodočih voditeljev in spremljevalcev na potovanje v Slovenijo, dodali še posebno mogočnost mašni daritvi.

Predno smo odšli s cerkve je ravnatelj, dr. Štefan Godec, izrekel dobrodošlico in sprejemne besede dijakom srednješolskega tečaja.

Kot ob vsakem začetku, prosimo zavetnika slovenskih šol, blaženega škofa Antona Martina Slomška, da bi še dolgo let vztrajali pri cilju, zastavljenem ob ustanovitvi slovenskega srednješolskega tečaja na pobudo dr. Marka Kremžarja: »Ohraniti slovensko besedo in slovenske pesmi«.

M.O.

SKA | Bogat zaključni večer

V soboto, 16. decembra, je naša kulturna ustanova priredila zadnji večer v letu 2017. Pričel se je ob 18. uri s sveto mašo, ki jo je daroval msgr. dr. Jure Rode za pokojno dr. Katico Cukjati in vse pokojne člane in prijatelje SKA. V cerkvenem nagovoru je poudaril vrednost in veličino kulturnega dela.

Po 19. uri se je v dvorani dr. Tineta Debeljaka odvijal program srečanja. Predsednik Damijan Ahlin je najprej pozdravil navzoče, posebej veleposlanico RS go. Jadranko Šturm Kocjan. Prisoten je bil tudi predsednik ZS inž. Jure Komar.

Najprej je prof. Ema Urbančič predstavila svojo knjigo »Los cuidados del cuidado« (Varovanja nege). V njej, v španskem jeziku, podaja smisel, važnost in strategijo nege bolnikov in spremljanja osebe, ki trpi na posledicah bolezni. V štirih poglavjih poda po-

sebnosti nege bolnikov. Opiše čustvene okoliščine poteka bolezni in zdravljenja. Svetuje o posebnostih varovanja in opiše zanimive spomine in zgodbe.

V drugem delu nam je dr. Eva Turk, iz Maribora, odkrila najbolj moderna sredstva in strategijo ter uporabo interneta v zvezi z

zdravljenjem bolnikov. Predavateljica sodeluje na evropski ravni v skupini znanstvenikov, ki raziskujejo uporabo najmodernejših sredstev računalništva in aplikacije za izboljšanje položaja bolnikov in predvsem starostnikov.

Predsednik SKA Damijan Ahlin in urednik Meddobja Tone Mizerit sta nato razglasila in komentirala izid literarnega natečaja ustanove.

Končno pa je Damijan Ahlin, z zvočnim ozadjem božične glasbe, predstavil svojo novo knjigo poezij, »Cantare et meditare«. Je to dvojezična izdaja (slovensko in špansko) na božično tematiko. Iz vsakega dela knjige je avtor, ob zadevni spremljavi, občutno prebral nekaj verzov. V tišini, skoraj pobožno, je publika sledila predstavitvi in ob koncu nagradila avtorja s aplavzom. Iz knjige je kronistu ostal v spominu eden poslednjih verzov, ki je kot osrčje teh poezij: »Peti in razmišljati / v visokih gorah, / je največje veselje, / mislim, da je pot do neba.«

Vsem trem nastopom je sledila zanimiva debata s posegom gostov. Zlasti oba zdravstvena posega sta bila deležna vprašanj in tudi poznejšega osebnega razgovora o nekaterih temah.

Po končanem uradnem programu so si prisotni lahko ogledali razstavo likovnih del pokojnega mojstra Jožeta Žerovnika. Bil je poklon njegovemu izrednemu delu, za katere malo poznanemu, za druge so slike predstavljale obujanje spominov na njegovo delo in njegovo osebnost.

Na razpolago sta bili tudi obe predstavljeni knjigi ter revija Meddobje za leto 2017, ki je izšla v tistih dneh. Celoten večer je bil res pester in izredno bogat. Upajmo, da se bodo taki večeri ponovili v letošnjem letu - in tudi še v mnogih naslednjih letih.

Okusen prigrizek je dopolnil prijetno in doživeto srečanje, s katerim je SKA zaključila svoje delo v letu 2017.

SKA

DLIB.SI | Zakladnica slovenskega znanja v digitalni obliki

Nekoč, ne še tako dolgo nazaj, je veljalo, da si »stare cajtenge« lahko prebiral le na eni, največ dveh lokacijah v celi državi. Moral si vzeti pot pod noge in nato v tišini čitalnice počakati, da so iz skladišč prinesli izvode, ki si jih želel prelistati. Podobno je veljalo za drugo narodovo pisno zapuščino, saj je med knjižnicami le Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK) tista, ki hrani prav vse, kar Slovenci ustvarijo.

V knjižnicah še vedno plava von po papirju, tam se še vedno shranjuje znanje in NUK je še vedno tista ustanova, kjer dobiš na enem mestu vse stare in nove slovenske časnike, časopise in revije. Pa vendarle z eno veliko razliko. Danes lahko do številnih dokumentov, knjig, periodičnih publikacij, člankov, rokopisov, zemljevidov, fotografij, glasbe, notnega gradiva, visokošolskih del (magisterijev in doktoratov) ter drugih slovenskih kulturnih zakladov dostopaš od doma. Oziroma s katere koli lokacije ali naprave, ki ima povezavo do svetovnega spleta. Kako? Vstopiš na portal Digitalne knjižnice Slovenije, ki ga najdeš na spletnem naslovu www.dlib.si in začneš raziskovanje.

Digitalna knjižnica Slovenije se je rodila leta 2005 in do danes že enkrat temeljito prenovila zunanjo podobo. Nastaja pod streho NUK, v eni najlepših Plečnikovih stavb v Ljubljani in je, z drugo besedo, spletni portal za dostop do digitaliziranega znanja in kulturnih zakladov Slovenije. Dostop do vseh zbirk, ki jih ponuja, je brezplačen. Poleg tega zagotavlja trajno ohranjanje slovenske pisne kulturne dediščine

v digitalni obliki in s tem skrbi, da bodo digitalne vsebine preteklosti in sedanjosti dostopne tudi prihodnjim rodovom.

Vsebuje tako digitalizirano kot tudi izvorno digitalno gradivo. Digitalizirano gradivo je zaradi upoštevanja evropske avtorskopravne zakonodaje, po kateri veljajo avtorske pravice še 70 let po smrti avtorja, v večji meri starejše (izpred leta 1948). Za mlajše gradivo pa so av-

dLib DIGITALNA
KNJIŽNICA
SLOVENIJE

WWW.DLIB.SI

torske pravice urejene, kar pomeni, da je dlib.si z avtorjem oziroma njegovimi dediči sklenil dogovor o objavi.

Z veseljem lahko zapišem, da je tako kot NUK tudi dlib.si knjižnica vseh Slovencev. Na portalu najdemo periodiko in monografske publikacije, ki so jih ustvarili oziroma jih še ustvarjajo Slovenci, ki ne živijo v matični domovini. Del tega bogastva najdemo v zbirki Slovenski izseljenski in zamejski tiski, ki jo ves čas dopolnjujemo. V letošnjem letu v NUK načrtujemo tudi digitalizacijo tiskov, nastalih v begunskih taboriščih v Avstriji in Italiji po drugi svetovni vojni, ki bodo prav tako dostopni na portalu.

Na dlib.si prav tako lahko prebirate stare in nove izdaje tednika Svoboda Slovenija, ki jih po dogovoru z uredništvom objavimo takoj ob izidu.

Prav tako najdete na portalu tudi vse letnike revije Meddobje do leta 2010.

Poleg dejstva, da lahko gradivo pregledujemo pravzaprav z vsake točke na planetu, če le imamo internetno povezavo, je ena ključnih prednosti listanja gradiva na dlib.si zagotovo tudi možnost iskanja po katerikoli besedi iz besedila. Če nas na primer zanima Cankar, nam dlib.si v tem trenutku ponudi 1.380 digitalnih enot, povezanih z našim velikim pisateljem. Poleg objavljenih del (dram, črtic, povesti, romanov ...) tudi rokopise, fotografije in portrete, uglasbena dela, njegove prispevke in članke o njem, plakate z najjavami uprizoritev njegovih dram ...

Vabljeni k odkrivanju in listanju vsebin na portalu Digitalne knjižnice Slovenije in seveda lepo vabljeni, da na dlib.si prispevate tudi svojo ustvarjalnost!

Helena Janežič, NUK

EL PADRE PEDRO, EL SUBLEVADO DE MADAGASCAR

Un artículo sobre el Padre Pedro Opeka publicado en el sitio del diario francés Le Figaro con motivo del lanzamiento del libro su coautoría "Sublévense" (Insurgez-vous) habla sobre su historia, sobre sus orígenes, sobre su labor en Argentina y en Madagascar y sobre su visión de la actualidad mundial, política y de la Iglesia.

RETRATO - Pedro Opeka vive desde hace 43 años en la gran isla de África sobre los pasos de San Vicente de Paul. A la cabeza de una verdadera ciudad, donde viven 20.000 desheredados que encuentran una vida digna gracias su asociación Akamasoa, el religioso lazarista llama, entre la esperanza y el enojo, a rechazar la «globalización de la indiferencia».

«Don sobrenatural extraordinario otorgado a un creyente o a un grupo de creyentes para el bien común de la comunidad», explica el diccionario Tesoro de la Lengua Francesa en la entrada de carisma. Es este carisma llevado por la religión y dirigido al prójimo que impacta cuando nos cruzamos en la ruta del Padre Pedro. A los 69 años, este sacerdote lazarista, nacido en Argentina de padres eslovenos, finaliza una gira europea para promover Akamasoa, «los buenos amigos» en malgache, la asociación que fundó en 1989 para la lucha contra la pobreza en Madagascar. Con su aire a la vez de patriarca y de aventurero, con su imponente barba blanca y su mirada azul acero, resulta imposible no reconocerlo cuando entra en una habitación.

Su rostro delgado, cuyas arrugas se encuentran marcadas por más de cuarenta años de vida en la extensa isla de África, transmite una alegría desbordante pero desprovista de toda indulgencia. Porque Pedro Opeka es un hombre enojado. Un enojo que se siente volcánico, solamente contenido por una esperanza que se la percibe aún más grande.

«Sublevación rima con resurrección», lanza el Padre Pedro en alusión a la obra que acaba de publicar junto a Pierre Lunel, Sublévense (Insurgez-vous! Ediciones Le Rocher) a la manera del exitoso manifiesto de Stéphane Hessel. «Frente a la miseria, a la pobreza extrema, este deber de sublevación concierne a todos, no solamente a los que detentan el poder, continúa el religioso lazarista, todos debemos sublevarnos con las armas del corazón. No hace falta esperar a ser perfectos para iniciar alguna cosa de bien.»

En Akamasoa, el basurero transformado en «oasis de esperanza»

Es el 20 de mayo de 1989. Pedro Opeka ya es misionero en Madagascar desde hace 14 años, oficia en la sabana en Vangaindrano en una de las aldeas más pobres de la isla. «Caí enfermo, no me podía mantener en pie frente a tanta miseria y sufrimiento. Me dije a mí mismo que me iría de Madagascar. Pero en ese momento mi comunidad me propuso una nueva misión en la capital, Antananarivo», recuerda el Padre Pedro. «Lo que ví en el basurero me hizo caer en el horror.» Desde 1985, el gobierno centraliza todos los desechos en un inmenso vertedero a cielo abierto a la salida de la ciudad, donde los

SKOZI TABORIŠČA DO SREČE

Slovenska kulturna akcija je lanskega 21. oktobra posvetila kulturni večer v Slovenski hiši predstavitvi spominov rajnega kulturnega delavca prof. Alojzija Geržiniča Od Save do Srebrne reke.

To je bila prva knjiga iz nove knjižne zbirke, za katero se je odločila založba Mladika iz Trsta. Ta založba od leta 1957 redno izdaja osem do desetkrat na leto revijo Mladika, leta 1961 pa je izdala tudi svojo prvo knjigo. Sledile so nove, redko posejane izdaje. Do razmaha objav pa je prišlo po letu 1991, ko je začela italijanska država pravičnejše podpirati kulturne dejavnosti slovenske manjšine, v matični državi Sloveniji pa se je končalo diskriminatorno podpiranje le levičarskih ustanov in organizacij v zamejstvu. Tisk pa je začel tudi svobodno krožiti prek državnih meja.

Spomini prof. Geržiniča so izšli leta 2015 v zbirki Zapis iz zdomstva (naslov je povzet po naslovu znane knjige Franceta Papeža), ki je posvečena spominom in pričevanjem Slovencev po svetu in jo ureja tržaški časnikar Ivo Jevnikar. V naslednjem letu (2016) so v drugi knjigi zbirke izšli spomini danes 92-letnega časnikarja in pesnika Pavleta Borštnika iz Clevelanda Moj čas.

Prejšnji mesec je v Trstu izšla tretja knjiga, ki se po Argentini in ZDA v dobršni meri dotika Kanade. Gre za knjigo Skozi taborišča do sreče. Glavni avtor je 95-letni Jože Mihevc iz Toronta. Pred leti je svoje spomine objavil v angleščini. Na pobudo knjižničarke dr. Rozine Švent iz Ljubljane jih je za to knjigo bistveno obogatil, ona pa je pridobila še pričevanja njegove sestre, danes 92-letne Milke Mihevc Koščak, in že pokojnega brata Toneta Mihevc. Dodala je še odlomka iz zgodovinskih pričevanj dr. Janeza Zdešarja o Teharjah in dr. Marijana Marolta o begunskih taboriščih v

Senigallii in Barletti. Vsa besedila je opremila z uvodom in opombami.

V knjigi Skozi taborišča do sreče se pred nami razgrinja zgodba o hudih preizkušnjah in nato družbenem dvigu članov preproste kmečke družine iz Notranjske, ki je okusila težko življenje rojakov, ki so po prvi svetovni vojni prišli pod Italijo, nato se je izselila iz Hruševja pri Postojni preko meje v Cerknico,

okusila revščino v predvojni Jugoslaviji, nato pa naravnost usodno zarezo vojne in revolucije.

Maja 1945 so se vsi trije avtorji podali proti Avstriji. Jože je šel skozi avstrijska, Milka skozi italijanska begunska taborišča, Tone pa je bil kot domobranec vrnjen v Jugoslavijo in je preživel teharsko tragedijo. Jože in Milka sta se nato izselila v Kanado, Tone je ostal doma.

Knjigo, ki šteje 255 strani in vsebuje številne dokumentarne fotografije, so krstno predstavili 5. aprila v dvorani Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani.

Kot je v uvodnem pozdravu povedal predsednik SSK dr. Boris Pleskovič, je bila to verjetno zadnja javna prireditel v tistih zelo lepih in središčnih prostorih, saj je ljubljanska občina prodala stavbo Banki Slovenije in si morajo dosedanji uporabniki v najkrajšem času najti nove sedeže.

Sledil je pozdrav ravnatelja založbe Mladika Marija Maverja. Ob okrogli mizi, ki jo je povezoval Ivo Jevnikar, so si nato sledili posegi urednice knjige dr. Rozine Švent, poznavalke opisanih krajev in ljudi mag. Andreje Mele iz Cerknice in daljnega sorodnika treh avtorjev, strokovnjaka za krasoslovje in jamarstvo dr. Andreja Mihevc. Sledil je še krajši, a zelo zanimiv razgovor.

Knjigo bodo predstavili 17. aprila še v Cerknici, julija pa je v načrtu pogovor o knjigi in o Slovencih v Kanadi še na srečanju Pod lipami v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Udeležil se ga bo tudi sin Jožeta Mihevc, dolgoletni občinski svetnik v Torontu, dr. teologije in etike Joe Mihevc.

Četrta knjiga zbirke Zapis iz zdomstva, ki bo izšla pred koncem leta, bo spet iz argentinskega ustvarjalnega okolja in bo nosila naslov Spomini in misli. Napisal jo je rajni pesnik in prevajalec Branko Rebozov (Sevnica, 1926 – Buenos Aires, 2012).

Ivo Jevnikar

pobres, en medio de los animales, vienen a rescatar el mínimo pedazo de tela, pilas usadas o chatarra, cualquier objeto que pueda ser revendido en la calle. Los niños con los pies descalzos recorren a trancos estos desechos.

«Recuerdo el shock. No era posible que los niños pudieran vivir una vida tan inhumana. Fueron ellos lo que me sublevaron. Esa noche no podía dormir, me puse de rodillas sobre mi cama y le pedí ayuda a Dios». Al día siguiente el Padre Pedro volvió al basurero, organizaba una merienda con los niños y luego formaba una escuela bajo un árbol. En diciembre de ese mismo año lanzaba la asociación Akamasoa, «los buenos amigos» en malgache.

Siguiendo los pasos de San Vicente de Paul
¿De dónde proviene esta fuerza que anima el cuerpo y alma del padre Pedro? «Aun siendo originario de Eslovenija, está ciertamente mi costado argentino, esa alegría que se te pega al cuerpo», lanza, sin estar del todo convencido. En realidad, está persuadido que son los Evangelios los que lo sostienen. «Creo en un hombre que se llama Jesús, que dio su vida por sus hermanos. Eso que él dijo, eso que él hizo, a ese hombre es a quien quiero imitar, a quien quiero seguir», dice, sin tener la más mínima duda. «Se puede dudar a veces, pero no de manera sistemática. Si no, no se avanza nada», explica.

Pedro Opeka tiene a quien salir y lo reconoce de buen grado: «Vengo de una familia en la que mis dos padres eran creyentes. Un padre honesto, una madre honesta. Siempre me dijeron que cuando un pobre golpea a nuestra puerta, hay que ayudarlo. Mi padre y mi madre han sido mi ejemplo». Lo que ahora no dice es que sus padres fueron ejemplos heroicos, atrapados, sin quererlo, en la tormenta de la historia. Después de la guerra, Luis Opeka fue arrestado y condenado a muerte por los comunistas del mariscal Tito por sus convicciones cristianas. En junio de 1945 escapó de la muerte, único sobreviviente de una matanza y huyó de Yugoslavia. En un campo de refugiados en Italia conoció a María Marolt, con quien se casó. Ambos se embarcaron en Nápoles hacia América del Sur el 31 de diciembre de 1947. Su hijo Pedro nació el 29 de junio de 1948 en San Martín en Argentina.

Con el paso del tiempo, el padre Pedro no ha perdido esa esperanza, fijada en el corazón de un hombre que puede contemplar la obra de una vida transcurrida bajo los auspicios de San Vicente de Paul, el fundador en 1625 de la Congregación de la Misión, que luego tomará el nombre de Lazaristas. En 1648, ¡los primeros lazariastas fueron enviados a Madagascar! Tres siglos más tarde el padre Pedro, ordenado en 1975, camina en la gran isla de África del Sur por los caminos de aquel a quien el papa León XIII instituyó en 1885 como «patrono de todas las obras de caridad».

Paradoja de cualquier figura (demasiado) ejemplar, el Padre Pedro puede dar la impresión de vivir una lucha y una fe fuera del alcance del común de los mortales. Esta incompreensión que surge de su ejemplaridad se expresa en la dureza de su rostro. Pero cuando, de repente, el enojo de su sublevación se calma, dice evocando el recuerdo de sus padres: «La bondad, hermano mío, salvará al mundo», no solamente la bella imagen de este desierto de esperanza que es Akamasoa y que sin él, no existiría.

Alexis Feertchak, El Padre Pedro, el sublevado de Madagascar (extracto).
Le Figaro.fr, 10.7.2017

Traducción: Ariel Mazières

NAŠI ZAČETKI V ARGENTINI

18

Moja zgodba

Društvo Slovencev

Zelo plodno je bilo delovanje Društva Slovencev v prvem letu njegovega obstoja. Veliko delo je v tem letu bilo opravljeno s tem, da je skoraj vsem rojakom v evropskih begunskih taboriščih preskrbelo vselitvena dovoljenja. Glavnina naših beguncev v Italiji se je v tem letu 1948 preselila v Argentino. Koncem leta so prišli sem že tudi prvi transporti s slovenskimi begunci iz avstrijskih taborišč. Tako je društvo v letu 1948 sprejelo 3930 naših ljudi. Doba glavnega preseljevanja v Argentino je s tem bila zaključena in opravljena.

Drugi letni občni zbor društva dne 23. 1. 1949 je postavil društvo in njegov odbor pred tele naloge: svojim članom, ki so se društva oklenili, nuditi gospodarsko in moralno oporo in povsod zastopati njihove koristi. Vse slovenske novonaseljence v Argentini združevati in jim pomagati pri vživljanju v nove razmere. Tistim, ki so še ostali v Evropi pomagati, da bi čimprej prišli v Argentino, med novonaseljenci pa gojiti verske, kulturne in nacionalne vrednote. V bistvu ostanejo te naloge vsako leto enake. Delo za njih uresničitev pa je lahko različno.

V društveni odbor so bili izvoljeni za drugo poslovno leto: predsednik Stare Miloš, podpredsednika Majeršič Janez in dr. Ribnikar Bojan, tajnik Albreht Jože, blagajnik Lenček Ladislav C.M., gospodar Petelin Albin, odborniki: inž. Mozetič Albin, Lesar Jože, dr. Arko Vojislav (po njegovem odhodu in stalni naselitvi v Bariloche je namesto nje bil kooptiran v odbor g. Kralj Herman), Kranjc Janez, Žnidar Ivan. V odboru sta bila tudi častni predsednik g. Hladnik Janez in g. Orehar Anton.

Prva skrb društva so bili rojaki, ki so prihajali v glavnem iz Avstrije. Večji transport je prispel že v januarju 1949 z 232 begunci. Zelo velik in verjetno zadnji te vrste pa je prispel v februarju in je z njim prišlo 725 rojakov. Skoraj vsak mesec pa so na to prihajale še manjše skupine. Vsega skupaj je v tem letu prišlo v Argentino 1165 naših rojakov. Vedno pa je bilo treba v dobrih 14 dneh vsako tako skupino spraviti na delo in pod streho.

Z vsako večjo skupino je prišlo tudi nekaj

invalidov in bolnikov. Tem policijska oblast ni dovolila, da bi se izkrcali, ali pa jih je takoj vtaknila v pripor. Društvo je moralo zanje posredovati, prositi in podpisati garancijske izjave, nakar so bili izpuščeni. Letos v dveh takih primerih ni bilo uspeha. Nazaj v Evropo sta bila vrnjena Cimperman Andrej in Zor Franc. Prvi je bil starejši samski mož in skoraj popolnoma slep. Zanj ni bilo rešitve. Pri drugem pa so zdravniki ugotovili bolezen na pljučih in je bil zato vrnjen. Obstaja pa upanje, da mu bo v kratkem povratek zopet dovoljen.

Vsakokrat je bilo treba reševati tudi mladoletnike, ki so prišli sem brez staršev. Z njimi je imelo društvo mnogo stisnosti, ker so bili včasih nedisciplinirani. Sedaj je tudi to vprašanje dokončno urejeno in imajo vsi svoje varuhe iz vrst svojih sorodnikov. Vsi so prijavljeni sodišču za varstvo mladoletnikov, društvo pa je svoje varuštvo preklicalo.

Novodošlim rojakom je društvo pomagalo pri iskanju in najemanju stanovanj, iskalo in posredovalo je zanje del. Tistim, ki so prosili za posojilo in kavcijo za najem stanovanja, je pomagalo s posojili seveda v mejah razpoložljivih sredstev.

Delo za emigracijo je sedaj v glavnem že končano.

Po statističnih podatkih društva je prispelo od 25. 1. 1947 pa do konca novembra 1949 v Argentino 4006 nad 18 let starih ljudi in 1197 otrok oziroma mladine do 18. leta, skupaj 5.203 osebe. Ker jih je prišlo nekaj tudi popolnoma privatno in se niso prijavili ne na društvo in ne na tukajšnjem IRO uradu, sklepamo, da je v Argentini danes 5.500 slovenskih novonaseljencev.

Še imamo nekaj naših rojakov v Italiji, Avstriji, Nemčiji, Španiji in Angliji, ki želijo priti v Argentino. Odbor društva je letos ponovno vložil prošnjo za odobrenje kolektivnih spiskov za rojake v Italiji (477), v Avstriji (278) in v Nemčiji (67).

Društvo Slovencev se sedaj utrjuje na znotraj. Sedaj ima vpisanih okrog 1300 članov. Društvena statistika članov, narejena po stanju 30. septembra 1949 pa kaže tole sliko:

Starostna statistika	moški	ženske
od 18 do 30 let	361	209
od 30 do 40 let	223	108
od 40 do 50 let	141	59
od 50 do 60 let	77	45
od 60 do 70 let	25	22
skupaj	827	443

Stanovska statistika		
samski	501	215
poročeni	322	210
vavci	4	18
skupaj	827	443

Društvo Slovencev združuje v svojih vrstah vse slovenske antikomunistične naseljence na osnovi krščanstva in slovenstva brez razlike strankarsko politične ali svetovno-zarodske pripadnosti. Med njimi vlada lepa sloga in edinstvo in naporu vseh stremijo k delu za dvig in dobrobit Slovencev.

Večino svojega članstva ima društvo v velikem Buenos Airesu in njegovi okolici. Postojanko pa ima tudi v Mendozi, San Luisu, Cordobi, Comodoro Rivadavia in Mar del Plata. Svoje člane pa ima razstresene po vsej Argentini gori od Provinc Jujuy in Misiones pa tja dol do Rio Negro in Ognjene zemlje.

Z vsemi člani je društvo v živahnem stiku. V Buenos Airesu so društveni prostori na Victor Martinez 50, glavno shajališče. Zlasti ob nedeljah vlada tukaj živahen vrvež. Pa tudi med tednom je vsak dan povprečno vsaj po 15 ljudi v pisarnah. Kakšni so njihovi opravki? Pridejo po pošto, iščejo različnih informacij, plačujejo članarino, naročajo pakete za svoje v domovini itd.

Za stik s člani skrbe tudi društveni zaupniki. Na vsakem večjem delovišču, kjer so naši ljudje zaposleni kot na pr. na Ezeizi, Ciudad Evita, Barrio Peron, v okrajih, kjer stanuje skupaj večje število naših ljudi, v tovarnah, kjer so močne skupine naših delavcev, ima društvo svoje zaupnike, ki skrbe za stik med člani in društvom.

S člani zunaj Buenos Airesa je društvo v pismenem stiku. Kako živahen je ta stik najbolj zgovorno dokazujejo zopet številke. V letu 1949 je Društvo Slovencev dobilo 597 dopisov, odposlalo pa je 5612 pisemskih pošiljk. Tukaj so vštete tudi razne okrožnice, vabila, opomini za članarino.

V društvenih pisarnah zato ni običajnih uradnih ur, temveč dela se nepretrgano od jutra do poznega večera in kadar je potreba, tudi pozno v noč. Društveni nameščenci niso zgolj pisarniški uradniki, ampak so predvsem članstvu in vsem rojakom brez izjeme svetovalci, pomočniki in tolmači, kjer in kadar jih potrebujejo ljudje.

Društvo Slovencev skrbi tudi za kulturno delo med slovenskimi rojaki. Važna in pomembna kulturna pridobitev v tem letu je vsekakor društvena knjižnica. Naši rojaki, ki so prišli s Koroške, so društvu podarili knjižnico bivšega slovenskega taborišča v Pegezu pri Lienzu prav z namenom, da bi tako položili temelj osrednji slovenski knjižnici v Argentini.

V lepem soglasju z Društvom Slovencev delujejo naša igralska društva in Slovenski pevski zbor Gallus. Društvo pa prireja od časa do časa prireditve in slavnosti, ki so splošno narodnega značaja. Letos je v nedeljo 13. 2. priredilo lepo proslavo stoletnice smrti pesnika dr. Franceta Prešerna. V nedeljo 12. junija je priredilo tradicionalno spominsko proslavo v počastitev žrtev komunistične revolucije v Sloveniji.

Društvo Slovencev je organiziralo in vodilo tudi vse priprave za sprejem ljubljanskega škofa prevz. g. dr. Rožmana, ki je letos obiskal vse slovenske naseljence v Argentini. Ta dogodek, ki bo ostal v neizbrisnem spominu nas vseh, je dobil močan poudarek na slavnostni akademiji v nedeljo 16. oktobra, katero je društvo priredilo v pozdrav in počastitev slovenskemu škofu dr. Rožmanu.

Društveni odbor se je že v tem letu bavil tudi z gospodarskimi vprašanji. Tako je vodil vse predpriprave za ustanovitev podporne organizacije "Vzajemna pomoč", katera naj bi pomagala našim najpotrebnejšim v starosti, nezgodi in ob smrti. Ta začetek je sicer skromen, toda po skupnih naporih in s sodelovanjem vseh slovenskih novonaseljencev, ki se bodo v bodoče še bolj oklepali društva, bo iz tega skromnega začetka zrastle močna podpora in gospodarska organizacija.

Koledar Svobodne Slovenije, 1950

KOLENDAR

12. aprila ob 20:00

Seja Medorganizacijskega sveta v Carapachayu

14. aprila ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

14. aprila ob 21:00

Andrej Šifrer v Mendoza

15. aprila ob 10:00

Občni zbor v Slomškovem domu

15. aprila ob 10:30

Občni zbor društva Slovenska vas

21. aprila ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

21. aprila ob 21:00

Andrej Šifrer v Našem domu

28. aprila ob 15:00

Redni pouk SSTRMB

13. maja ob 10:00

Slovensko romanje v Luján

OSEBNE NOVICE

† SMRT

Po božje plačilo je na veliki petek odšel g. Jože Bučar (88).

Naj počiva v miru!

ASEF

AMERICAN SLOVENIAN
EDUCATION FOUNDATION

ŠTIPENDIJE ASEF SLOVENIJA

ASEF (American Slovenian Education Foundation) nudi štipendije za 10 tedenski obisk slovenske univerze, raziskovalnega centra ali podjetja na tvojem področju študija! Štipendija krije stroške potovanja in stanovanja!

Prijavi se lahko do 1. maja na www.asef.net/visiting-slovenia/

NOVI PROREKTOR "UCEMA" JE SLOVENEK

V sredo, 4. aprila, je v dvorani Universidad del CEMA v Buenos Airesu nastopil kot novi prorektor univerze mag. Tone Marin, član slovenske skupnosti v Buenos Airesu. Slovesnost se je vršila v glavni dvorani univerze na ul. Reconquista 775, kjer so se ob 18 uri zbrali odborniki, profesorji, učenci in povabljeni znanci. Prisotni sta bili tudi veleposlanica Republike Slovenije Jadranka Šturm Kocjan in svetovalka na veleposlaništvu Petra Česen Čatar, ter sorodniki in drugi slovenski prijatelji.

Ob napovedani uri se je pričel program z vstopom argentinske zastave in petjem argentinske himne, ki jo je zapel baritonist Andrej Rezelj v spremstvu na klavirju Juan Porcel de Peralta.

Nato je spregovoril Dr. Roque Fernandez, predsednik glavnega odbora univerze, ki se je zahvalil dosedanjemu rektorju dr. Carlosu A. Rodríguezu in izrekel dobrodošlico novemu rektorju in prorektorju.

Sledile so besede novega rektorja dr. Edgarda Zablotzkyja, ki je na kratko opisal svojo pot na tej univerzi od leta 1978, ko je stopil v stik s tem ekonomskim študijskim centrom. Na kratko je predstavil glavne točke programa, ki sta si zamislila z Marinom za to novo dobo univerze: odličnost poučevanja, poučevanje na daljavo, upeljati nove sisteme poučevanja z novimi tehnologijami.

Za zaključek je zopet zapel baritonist A. Rezelj, tokrat Odo radosti Ludwiga van Beethovna. Vrstili so se tudi pozdravi in čestitke novim avtoritetam univerze, pogovori so nato nadaljevali še ob koktelju, ki ga je pripravila univerza.

Naše čestitke in dobre želje v tej novi dobi našemu rojaku Tonetu Marinu!

Jure Komar

DRUGI TIR | Drugič na referendum

Zgodba projekta gradnje drugega tira železnice Divača - Koper je dolga in tako neobičajna, da je ni bilo mogoče rešiti niti z glasovanjem vseh državljanov. O razlogih za prvi referendum o tej zadevi smo v Svobodni Sloveniji že pisali. 13. maja 2018 bodo slovenska volišča ponovno odprta, da bodo volilci spet odgovarjali na isto vprašanje.

Zakaj to?

Prvi referendum proti izglasovanemu zakonu o gradnji drugega tira se je vršil 24. septembra 2017 na pobudo Vilija Kovačiča in njegovega društva Davkoplačevalci se ne damo. Referendum ni uspel, tako zaradi prenizke udeležbe kot zaradi rezultata samega. A še preden bi zakon o drugem tiru lahko začel veljati, se je Kovačič pritožil zaradi nepravilnosti, ki so po njegovem mnenju vplivale na poštenost referendumskega postopka in s tem tudi na izid. Pritožil se je tudi zoper sklep vlade, s katerim je ta dodelila 97 tisoč evrov denarja iz državnega proračuna za potrebe vladne strani na referendumu oziroma za promocijo potrditve zakona na referendumu.

Izid referenduma je Vrhovno sodišče 14. 3. 2018 potem, ko je izvedlo prvo javno obravnavo po osamosvojitvi Slovenije in na kateri je celo zaslišalo tudi predsednika vlade Mira Cerarja, razveljavilo. Referendum bo torej treba ponoviti, zakon o drugem tiru pa tako še naprej ne velja.

Prvo je o zadevi odločalo ustavno sodišče: »Vlada ne more biti enaka drugim organizatorjem kampanje, saj jo zaradi njenega ustavnega položaja zavezuje dolžnost, da volivce o predmetu referenduma informira stvarno, celovito in transparentno. Lahko se v referendumu javno izreče za zakon ali proti njemu, vendar mora v svojih informacijah predstavljati tako razloge, ki zakon podpirajo, kot tiste, ki mu nasprotujejo.« v objavljeni odločbi vladi nalagajo ustavni sodniki. Samo pri takem ravnanju lahko uporablja proračunska sredstva. A ta protiučustavnost še ne pomeni vpliva na referendum.

O tem vplivu na referendum so nato

odločali vrhovni sodniki in ocenili, da je vlada s 97.000 evri vseh državljanov financirala nedopustno enostransko referendumsko kampanjo: v »njej (so) poudarjali le pozitivne posledice uveljavitve zakona o drugem tiru in negativne, ki bi izvirale iz zavrnitve zakona, ne pa tudi morebitnih tveganj, ki jih prinaša uveljavitev«. Dolžnost vlade je pa ta, da zagotovi celovito informiranje državljanov zato, da lahko volivci svobodno izrazijo svojo voljo o zadevi referendumskega odločanja, za kar morajo imeti na razpolago vse informacije in tudi različne poglede.

»Vrhovno sodišče ne zanika, da obstajajo določene prednosti uveljavitve zakona, vendar ne gre zanikati tudi tega, da to prinaša tveganja,« je v krajši obrazložitvi sodbe pojasnil vrhovni sodnik Erik Kerševan. Sodišče je tudi ugotovilo, da trditve nasprotnikov uveljavitve zakona v referendumski kampanji niso bile predstavljene na tak način, kot trditve podpornikov.

»Od vlade ne gre v celoti terjati, da bi morala s proračunskimi sredstvi opustiti predstavitev argumentov za uveljavitev, vendar bi morala predstaviti tudi tveganja,« je bilo jasno vrhovno sodišče. Zato je odločilo, da je bila vladna kampanja, za katero je ta porabila proračunska sredstva, enostranska, tako kot je trdil Kovačič.

Tako je, kot rečeno, 14. marca vrhovno sodišče odločilo, da je bil septembrski referendum nepravilen in da bodo morali Slovenci ponovno na volišča. Isti dan nekaj ur kasneje je predsednik vlade Miro Cerar odstopil.

Nov referendum je bil določen za 13. maja 2018. Slovenci v Argentini bomo lahko volili na Veleposlaništvu Republike Slovenije, kot običajno. Če pa želite glasovati po pošti se morate za to posebno prijaviti najpozneje do 27. aprila 2018, to lahko storite elektronsko na povezavi. Glede na to, da bo gradivo poslano na vaš argentinski naslov po običajni pošti je seveda priporočljivo, da to storite že prej.

Mariana Poznič

DRUŠTVO SLOVENSKA PRISTAVA

Vabi vse člane in prijatelje na občni zbor, ki bo v nedeljo 22. aprila 2018 po sv. maši.

Po končanem občnem zboru bo DRUŽINSKO KOSILO

Prijave na tel. 4627-4935 družina Kenda, ali 4481-3541 družina Križ.

Vas pričakujemo

